

STORGATEN BARNEHAGE

"Frodig lek i et flerkulturelt miljø"

Hei, skal vi leke?

Michael

Hai, manamu
aadukundama?
Hi, do you want to play?

Mangfold til berikelse
Vår praksis

Kemney knsawet do?
Ei, mes turétume žaisti?

Ei, mes turétume žaisti?

Haye, ma ila cayaari korta?

Bonjour, on peut jouer?

Slaw were be yekw
e bazi bekyen

Này, chúng ta nên chơi?

Hay, lente kari celh lai?

Ei, devemos jogar?

Hallo, wollen wir spielen?

Hvorfor dette hefte om lek?

Storgaten barnehage har ønsket å verne og videreutvikle rolleleken i tråd med rammeplanen og lov om barnehage. For å øke personalets kompetanse har vi jobbet med prosjekter knyttet til lek fra flere innfallsvinkler over flere år. Hele personalet har vært delaktige og alle har hatt et eiderforhold til prosjektene.

Barnehagen er Aust Agders NAFO barnehage (*Nasjonalt Senter for Flerspråklig Opplæring*). Vi er forpliktet til og ønsker å videreformidle noe av vår kunnskap til andre. Vi er også med i "Nettverk for fokusbarnehager flerspråklige barn Aust Agder". De barnehagene som er med, har fått og gitt veiledning til hverandre. Prosjektleder Else Jorunn Karlsen har også hjulpet oss videre i prosjektene.

I heftet har vi samlet våre erfaringer og vår praksis. Vi ønsker å videreformidle dette til foreldre, nye ansatte, studenter, andre barnehager, politikere med flere.

Hva sier barnehageloven og rammeplanen om lek?

"Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter".

"Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Leken er et allment menneskelig fenomen der barn har høy kompetanse og engasjement. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom."

Lek 0-6 år

Leken gir trivsel og glede hos barn. Den er indremotivert og fantasien setter ingen grenser for hva som kan skje i leken. Det finnes mange typer lek. I våre prosjekter har vi valgt å ha hovedfokus på rolleleken og dens betydning. Rolleleken starter med **sansemotorisk lek** som f eks at barnet leker og oppdager seg selv og verden gjennom sansene ved blant annet å smake og ta på ting.

Videre går leken til **parallell-lek**, der barna leker ved siden av hverandre, ofte med samme tema.

Deretter går leken over i **rollelek**, der barna leker med hverandre og kan ta ulike roller som f eks katt, prinsesse, superhelter med mer.

Frodig lek og frodig språk

Personalet har nevnt noen tegn som vi ser på som frodig lek blant barn:

Frodig lek:

Fantasi
Glede og humor
Kreativ bruk av leker og rekvisitter
Kreativitet hos barn og voksne
Liv og røre
Kan se ustrukturert ut
Samspill
Spontanitet

Frodig språk:

Kroppsspråk
Mimikk
Norsk som fellesspråk
Rom for morsmål
Rom for dialekter
Språkveksling
Lek med språket
Flerspråklig
Godt ordforråd

Språkkoffert - et verktøy

Som et supplement til arbeid med frodig språk i barnehagen, har vi bygd opp våre egne språkkofferter. Ord og begreper bygges gjennom samtale og lek med gjenstandene som er i koffertene. I koffertene er det konkrete fra bøker, eventyr, et tema etc. Språkkoffertene gir felles utgangspunkt og nye leketemaer kan oppstå. Nye rekvisitter kan bli lagd til bruk både i rolleleken og til dramatisering.

Voksenrollen

Vi har tro på at all utvikling skjer i relasjon mellom barn - barn og barn - voksen. Kvaliteten på samspillet gir grunnlag for en god utvikling. Hvordan barns språk blir møtt av personalet i barnehagen, har stor betydning for barns selvfølelse.

Tospråklige assistenter

For barn som har et annet morsmål enn norsk, er våre tospråklige assistenter et viktig bindeledd mellom morsmål og norsk. Forskning viser at et godt utviklet morsmål er en grunnleggende forutsetning for den videre språkutviklingen også når det gjelder skriftspråket og leseforståelse.

Tospråklige assistenter er også viktige kulturelle brobyggere, både i lek og annen aktivitet i barnehagen. Lek er en god metode for vennsbygging og språk hos alle barn.

Hva gjør vi når vi ikke har tospråklige assistenter?

Vi har godt samarbeid med kvalifiseringstjenesten og NAV. Hos oss har vi ofte personer i arbeidstrening og / eller språktrening med samme morsmål og / eller kultur som noen av barna. Vi ser på dette som en ekstra ressurs for barnehagen og en støtte for disse barna.

Når fellesspråk mangler, er kroppsspråk, mimikk, konkrete og bilder et viktig arbeidsredskap for hele personalet.

Vi har systematisert hva personalet gjør i leken og hvordan vi utfører praksisen vår.

Hva	Hvordan
Voksne som er mentalt til stede i leken	Voksne som gir blikk, kommentarer og innspill til barn
Voksne som har kunnskap om leken og dens betydning	Kompetanseheving i form av kurs og felles refleksjon over egen praksis
Voksne som starter, verner, og videreutvikler lek	Voksne som deltar i leken på barns premisser
Voksne som hjelper barn til å utvikle ord og begreper	Voksne som bruker språket bevisst og benevner det vi gjør og det vi ser
Voksne som ser barns kroppsspråk	Voksne som beskriver barns kroppsspråk og mimikk
Voksne som styrker barns selvfølelse	Voksne som ser og støtter det enkelte barn
Voksne som er inkluderende og hjelper barn inn i lek	Voksne som observerer leken og ser muligheter til flere roller
Voksne som er tilrettleggere	Voksne som ser hva som trengs der og da, og videre i leken
Voksne som gir inspirasjon til leken	Voksne som bruker rekvisitter, gir barn erfaringer og opplevelser
Voksne som gir leken rom	Voksne som tilrettlegger leken gjennom plass og utstyr
Voksne som er lekne og uhøytidlige	Voksne som bringer humor og glede med seg i leken
Voksne som gir konkrete tips til foreldre om hvordan støtte leken	Voksne som informerer foreldre om barnas hverdag i barnehagen gjennom bilder, praksisfortellinger med mer. Voksne som forteller viktigheten av å bruke morsmål i lek hjemme.
Voksne som gir barn tid til leken	Voksne som planlegger og setter av nok tid og prøver å unngå brudd i leken. Voksne som gir muligheter for fortsettelser eller gode avslutninger.

Bruk av praksisfortellinger

Praksisfortelling er en fortelling fra barnehagens hverdag som ofte er skrevet ned av den som har opplevd det. Vi bruker praksisfortellinger som felles refleksjonsgrunnlag på ulike møter. Personalet har i fellesskap utarbeidet et skjema som tar for seg lekens innhold/tema, vennskap på tvers av alder, kjønn og kultur, språkutvikling og den voksnes rolle.

Denne malen bruker vi i møter for å bearbeide og tolke praksisfortellinger:

Hvem er med? Navn, alder og nasjonalitet? Hvilke roller har de?	Lekens tema	Er det frodig lek? Evt hvordan?	Frodig språk? Evt hva?	Personalets forskjellige roller
Enkeltbarn -utvikling og selvfølelse		Hva gjør vi videre?		

Alle skriver praksisfortellinger som vi leser på omgang. Det er observatør av praksisfortellingen som eier historien. Hele personalet reflekterer over innholdet i praksisfortellingen på rundgang.

Praksisfortelling "Reisen til Burma"

Apaw 3.1 år og Ethan 4.2 år leker sammen. Apaw sitter i en plastkasse og Ethan sitter ved siden av i en kurvstol. Den voksne spør "hva gjør dere?"

"Vi reiser til Burma", sier Ethan.

"Å, reiser dere med fly?" sier den voksne.

"Nei, vi reiser med båt, vil du være med?" spør Ethan. Jeg ser på henne og smiler.

"Men det er jo ikke plass til meg" sier jeg.

Ethan ler og ser "Jeg kan finne et sete til". Apaw ler og drar et teppe over seg mens han sitter oppi kassa.

"Jeg fryser og må ha teppe på", sier han. Den voksne begynner å bevege seg fra side til side. Apaw snur seg og sier "Du må sitte stille, det er store bølger". Vi sitter stille alle sammen en liten stund før Ethan sier:

"Nå er vi fremme, nå må vi gå i land". Vi går i land i den blå bingen og setter oss der. "Hva skal vi gjøre her i Burma da?" sier den voksne. "Vi må ha noe mat", sier Ethan, "jeg skal hente noe". Hun går i kjøkkenkroken og finner tallerkener og kopper i en kurv. Apaw hjelper henne og setter ut tingene og serverer mat til alle.

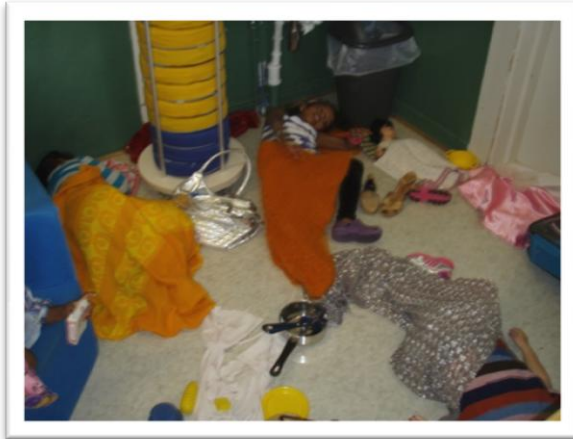

Organisering og bruk av rom

Vi har valgt å gi barna mye plass til leken. Det innebærer at vi har endret på det fysiske miljøet i barnehagen, slik at det er bedre tilrettelagt for rollelek. Vi har delt inn rom i flere soner med skjembrett og hyller. Barna blir også daglig delt inn i små lekegrupper. Personalet lar barna bruke rommene fleksibelt, flytter på inventar og bruker rekvisitter til å utvikle sin frodige lek.

Rekvisitter

Alle barna skal kunne kjenne seg igjen i barnehagens leker. Vi er bevisste på å gi barna leker med f eks dukker som ulike hudfarger, utkleddingsklær fra ulike land og kulturer, rekvisitter som er gjenkjennbare og bygger opp identitet. Det er også viktig med leker som kan brukes på mange ulike måter som f eks sjal, tepper, klosser med mer.

Lek satt inn i rammeplanens syv fagområder

Barnehageloven sier "Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med foreldrene ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling." For å illustrere hvilke muligheter leken har for barns utvikling, har vi delt inn leken skjematisk i rammeplanens 7 fagområder. Et område vil aldri opptre isolert, vi kan finne igjen elementer fra alle områdene i en og samme lek.

FAGOMRÅDENE:	LEKENS MULIGHETER:
Natur, miljø og teknikk	Fysisk lek i naturen Bruk alle sanser som lukt, smak, hørsel med mer.
Etikk, religion og filosofi	Å ytre sine meninger Forhandle Løse konflikter Utvikle empati Utvikle vennskap Sosialisering Danning Bruk av alles muligheter
Nærmiljø og samfunn	Samarbeid Lære regler Knekke lekekoder Demokratisk trening Inkludering – rom for alle Skape fellesskapsfølelse Gi opplevelser og erfaringer Forberede til den voksnes verden Opplive likestilling
Antall, rom og form	Erfare ulike former og mønster Endre "rom" i leken Leke med tall og former Sortere Telle Dele Konstruere
Kommunikasjon, språk og tekst	Leke sammen Forhandle Løse konflikter Snakke Aktivt kroppsspråk
Kropp, bevegelse og helse	Utvikle god selvfølelse Bruke humor Opplive glede Gi lystbetonte opplevelser Utvikle selvstendighet Lære seg selv å kjenne Utvikle god kroppsbeherskelse Opplive fysisk aktivitet Bearbeide følelser Opplive mestring
Kunst, kultur og kreativitet	Være kreativ Bruke fantasi Være "på liksom" Dramatisere Bearbeide opplevelser Klare å forestille seg ting

Kontaktinformasjon

Storgaten barnehage
Storgaten46
4871 GRIMSTAD

Tlf 37 25 01 75

Kontaktperson anne.gurine.hegnar@grimstad.kommune.no

Nettadresse <http://www.grimstad.kommune.no/Organisasjonen/Kultur--og-oppvekstsektoren/Barnehagene/Kommunale-barnehager/Storgaten-barnehage/>

Prosjektgruppa har bestått av Anne Gurine Hegnar, Line Nyheim og Ingvild Tveide.
Nødvendige medutviklere av prosjektet har vært Miriam Kirchner, Linda Dalen, Julia Pfahl, Gunn Haugen, Birgitte Drevdal, Kristina Holmquist Jensen, Asha Osman, Mimi P'Sor Wah Shee Shwe, Rita Nerlien, Philip Rytter Johansen og Marit Igland.